

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
НААНУ ННЦ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ
ІНСТИТУТ ПРОДОВОЛЬЧИХ РЕСУРСІВ НААНУ

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ
ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Матеріали X (Ювілейної) Міжнародної
науково-практичної конференції, присвяченої 130-річчю НУХТ

23-24 травня 2014 р.

Тези доповідей

Київ НУХТ 2014

ІНСТРУМЕНТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

В.М. Рубан

Національний університет харчових технологій

Ефективність і перспективність антикризової управлінської діяльності в сучасних складних і вкрай динамічних умовах неможлива без використання

сучасних інструментів менеджменту (методик, методів, концепцій тощо). Інструмент (лат. instrumentum – знаряддя) предмет, пристрій, механізм, машина або алгоритм, який використовується для впливу на об'єкт: його зміни або вимірювання з метою досягнення корисного ефекту.

Інструменти менеджменту являють собою сукупність методів і моделей, що використовуються при вирішенні завдань і досягненні цілей менеджменту, його інформаційного, методичного та організаційного забезпечення [1, 2].

Сучасні науковці виділяють наступні групи інструментів менеджменту:

- Економіко-математичні. До них відносяться засоби впливу, засновані на економічних відносинах і економічних інтересах людей.
- Організаційно-розпорядчі інструменти менеджменту. Ці інструменти покликані регламентувати і нормувати діяльність організації і дисциплінувати колектив.
- Соціально-психологічні інструменти. Використовують індивідуальну та групову свідомість, взаємодію і психологію. Такі інструменти ґрунтуються на морально-етичних та суспільно-значущих категоріях, законах, цінностях та вихованні.
- Автоматизовані інструменти менеджменту. Використання новітніх технічних засобів для встановлення комунікацій в управлінській системі, встановлення її зв'язку з навколишнім середовищем, для реалізації функцій менеджменту.
- Проблемно-орієнтовані та програмно-цільові інструменти [3].

Результатом аналізу наукових праць став узагальнений перелік інструментів антикризового менеджменту.

У відповідності з запропонованим автором визначенням антикризового управління як процесу планування, організації, мотивації і контролю, що здійснюється з метою передбачення настання, запобігання, подолання кризи або, при її неминучості, виведення організації з кризового стану з найменшими втратами, запропоновано в якості класифікаційної ознаки інструментів антикризового менеджменту, визначити виконання функцій менеджменту. Результати узагальнення наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Класифікація інструментів антикризового управління, спрямованих на реалізацію функцій менеджменту

Процес антикризового управління 1	Інструменти антикризового управління 2
Планування – управлінська діяльність, що пов'язана зі складанням планів підприємства загалом, його підрозділів, функціональних підсистем, відділів, служб тощо [2]. Планування спрямоване на виявлення стану та вірогідних шляхів розвитку підприємства.	SWOT аналіз, Strategic Planning, Benchmarking, Crisis management audits, Crisis management plans, Mergers and Acquisitions, Mission Statements and Vision Statements, PEST аналіз, Porter five forces analysis, Reputational risk assessments, Scenario planning, Політика.

1	2
Організація – управлінська діяльність, що спрямована на узгодження дії всіх елементів (бізнес-процесів) організації та забезпечення результату, а саме виведення організації з кризи з найменшими втратами.	Decision Rights Tools, Downsizing, Hedging, Balanced Scorecard, Budget, Change Management Programs, Complexity Reduction, Crisis management cabinets, Crisis Management Planning, Crisis management team, Incident Management, Open Innovation, Outsourcing, Social Media Programs, Strategic Alliances, Zero-Based Budgeting, Реструктуризація, Аутстаффінг, Вікіноміка, Ефективність (керівника), Інновації, Комунікаційні пристрої, Консалтинг, Краудсорсинг, Люди (команда), Програмне забезпечення, Business Process Reengineering, Санация, Навчання.
Мотивація – управлінська діяльність, що спрямована на процес спонукання персоналу на досягнення цілей антикризового менеджменту в цілому, цілей обраної антикризової стратегії та визначеної тактики [2].	Satisfaction and Loyalty Management, Core Competencies, Crisis Communications, Crisis Reputation Management, Crisis Spokesperson, Customer Relationship Management, Customer segmentation, Employee Engagement, Employee Engagement Surveys, management by objectives, Коучинг.
Контроль – управлінська діяльність, що спрямована на забезпечення впорядкованої і ефективної діяльності підприємства та дотримання антикризової політики	Statistical process control, Total quality management (TQM), Керуюча компанія, Моніторинг, Price Optimization Models, Supply chain management, Audit, Big Data Analytics, Controlling.

В подальшому дослідженні нами заплановано класифікувати інструменти антикризового управління за участю у бізнес-процесах, обґрунтувати їх використання на різних етапах антикризового управління та розширити зазначений перелік.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Чернявський, А.Д. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / А.Д. Чернявський. – К.: МАУП, 2006. – 256 с.
2. Родионова, Н.В. Антикризисный менеджмент : учеб. пособие для вузов / Н.В. Родионова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 223 с.
3. Портал о менеджменте №1 в СНГ. Все технологии, стратегии, методики управления во всех областях жизни [Электронный ресурс]. – Режим доступа: menajment.ru.